

NEDERLANDA KATOLIKO

Maandblad, officieel orgaan van de Nederlandse Bond van Katholieke Esperantisten „Nederlanda Katoliko”

Gevestigd te 's-Hertogenbosch.

Oppericht 29 Augustus 1909

Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd.

Ĉion per amo, nenion per forto. (S. Frac. de Sales)

Geestelijk Adviseur: HUB. J. A. M. ERAS, Pastro.

Abonnementsprijs	Adres der Redactie:	Afzonderl. Nos.
f 2,50 per jaar	P. M. BROUWER	20 cent.
Eksterl. Jarabono f3,—	Pahudstraat 134	Advertentiën
	's-Gravenhage.	50 cent per regel.

ADVERTENTIËN: DRUKKERIJ PIET SMITS, TILBURG

AANKLOPPEN!

Het Congres voor Esperanto bij het Onderwijs is achter den rug. De Zaterdag 5 November heeft bewezen, dat het enthousiasme onder de Nederlandsche Esperantisten nog onverflauwd is gebleven. De groote zaal van den Dierentuin was tot in de uiterste hoeken gevuld. Men spreekt van 1300 tot 1500 aanwezigen. Van heinde en verre waren ze gekomen, alsoortige Esperantisten, die hier kwamen getuigen van hun ernstigen wensch, dat ook van bovenaf worde meegeholpen aan de verbreiding van onze onmisbare wereldhulptaal Esperanto. Voor het houden van deze bijeenkomst was een gereede aanleiding.

* *

+

Meer dan 50 jaren reeds zijn de voorstanders van Esperanto in het geweer, om met kracht van argumenten het groote publiek te overtuigen van het nut, zelfs de noodzakelijkheid van een wereldhulptaal. En het practisch gebruik, dat meer dan een halve eeuw reeds, van Esperanto gemaakt wordt, is het volwaardig bewijs, dat deze taal de oplossing van het vraagstuk gebracht heeft. De reeds zooveel jaren gevoerde propaganda is ook niet zonder vrucht gebleven. Het resultaat dezer uitgebreide voorlichting komt echter niet voornamelijk tot uiting in den aanwas van het ledental der Esperanto-organisaties. Het getal beoefenaars of kenners van Esperanto is vele malen grooter dan dat der aangesloten Esperantisten. Het is nu eenmaal zoo, dat het aantal dergenen, die voor een cultureel ideaal offers in een of anderen vorm wenschen te brengen, aanzienlijk

geringer is, dan dat van hen, die wel genegen zijn de praktische voordeelen eener nieuwe vinding te accepteren. We zijn dan ook overtuigd, dat de vorderingen, die de idee der wereldtaal in den loop der jaren gemaakt heeft, niet kunnen worden afgemeten aan het aantal georganiseerde Esperantisten. Integendeel de groote massa is op de hoogte van onze wenschen en denkbeelden. Dat zooveel, ofschoon welwillend staande tegenover Esperanto, daarvan toch geen feitelijke beoefenaars zijn, zal wel voor een groot deel zijn toe te schrijven aan de menschelijke traagheid, voor een ander deel aan al of niet ingebeelde praktische bezwaren.

* *

*

We moeten er ons van bewust zijn, dat dit niet anders zal worden. Integendeel, zoo lang wij ons nagenoeg bepalen tot propaganda onder en onderwijs aan volwassenen, zal het succes onzer propaganda nooit volkomen kunnen zijn. Want feit is, dat het allergrootste deel der massa, hoe gedifferentieerd overigens ooit, hierin gelijk geard is, dat zij niet op lateren leeftijd nog aan de studie trekt. Het was de laatste spreker op de Haagsche bijeenkomst, die hieruit de zeer juiste conclusie trok. De heer Thijssen constateert namelijk, dat wij met onze propaganda reeds zooveel publiek bereikt hebben, dat het tijd wordt onze propaganda vastberaden ook in andere richting voort te zetten. *En dat kan dan niet anders zijn, dan ons te richten op de verovering van de school.* Dit immers en dit alleen is de natuurlijke weg om tot een waarlijk massale verbreiding van de wereldhulptaal Esperanto te geraken. Wij gaan dus bewust en vastberaden aankloppen *aan de school*, om daar Esperanto te doen invoeren als een nuttig en volwaardig leervak.

Om daartoe te komen was het Nationaal Congres voor Esperanto bij het Onderwijs een welbewuste stap. Niet de eerste zeker, maar wel de best voorbereide, de meest ondersteunde en waarvoor het tijdstip met voordacht gekozen was.

* *

*

Voor eenigen tijd is bij de Tweede Kamer ingediend een wetsontwerp tot wijziging van de bepalingen omtrent het Kweekschoolonderwijs. Dat wetsontwerp zal binnenkort in openbare behandeling komen. Gelijk bij het onderzoek in de Afdelingen reeds geschied is, zoo zullen waarschijnlijk ook bij de openbare behandeling, eenige Kamerleden de aandacht vestigen op de wenschelijkheid om op de Kweekscholen voor onderwijzers het Esperanto temminste als facultatief leervak

toe te laten. Immers wil het Esperanto op de scholen kunnen onderwezen worden, dan zullen eerst de onderwijzers zelf deze taal moeten beheerschen. De vraag om facultatiefstelling van dit leervak op de Kweekschool, hoe bescheiden ook, heeft bij den huidige Minister van Onderwijs weinig sympathie ondervonden. Dat mag ons niet weerhouden onze verlangens met klem naar voren te brengen.

Deze minister zal een opvolger krijgen en intusschen moeten wij zorgen, dat de verschillende instanties worden voorgelicht. De verschillende sprekers op de Haagsche vergadering hebben overtuigend aangetoond, dat de opwerping, dikwijls gehoord, dat voor dit vak bij het Lager Onderwijs geen tijd zou vrij te maken zijn, niet als juist behoeft te worden geaccepteerd. Integendeel wordt door Inspecteurs en andere deskundigen met klem betoogd, dat er alle aanleiding is, ons Lager Onderwijs van een portie onnutte balast te ontlasten.

Teekenend is wel, dat nagenoeg alle bonden van onderwijzend personeel in Nederland zich bij het Bureau „Esperanto bij het onderwijs” en bij de recente actie hebben aangesloten.

Wij doen hierachter volgen een afschrift van het adres dat aan den Minister verzonden is, en waarin de op 5 November aangenomen motie is opgenomen. Aan alle Kamerleden is van dit adres een afschrift gezonden.

H. DAMEN.

ADRES AAN DEN MINISTER.

Aan Z. Ex. den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen is het volgende adres verzonden en een afschrift daarvan aan alle leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Excellentie,

Geven met verschuldigde eerbied te kennen Pieter Willem Baas en Elisabeth Maria Mannoury, respectievelijk voorzitter en secretaresse van het bureau „Esperanto bij het Onderwijs”, welk bureau gevestigd is Corn. Krusemanstraat 43, Amsterdam Zuid, dat bij genoemd bureau zijn aangesloten,

de Federatie van Arbeiders-Esperantisten in het gebied van de Nederlandsche taal,

de Nederlandsche Christelijke Esperanto-Vereeniging,

de Nederlandsche Roomsche-Katholieke Esperantisten-Vereeniging,

de Nederlandsche Esperantisten-Vereeniging „La Estonto Estas Nia”,

de Wereldbond van Onderwijzers-Esperantisten,

het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap,

de Bond van Nederlandsche Onderwijzers,

de vereeniging „Volksonderwijs”

en het Katholieke Onderwijzers Verbond,

en het bureau diensvolgens vertegenwoordigt 9000 georganiseerde esperantisten, 25000 hoofden van scholen, onderwijzers en onderwijzeressen en tienduizenden ouders van schoolgaande leerlingen, tezamen 90.000 leden.

dat door dit bureau op 5 November j.l. in Den Haag een „Nationaal Congres voor Esperanto bij het Onderwijs” is georganiseerd, hetwelk door ongeveer 1300 menschen werd bezocht en waar vier sprekers van verschillende godsdienstige en politieke richting een rede hielden voor het Esperanto in het algemeen en de invoering daarvan bij het onderwijs,

dat na slechts een enkel verzoek daartoe uit 21 landen 117 telegrammen, brieven en briefkaarten met sympathiebetuigingen met het doel van dit congres binnen kwamen,

dat aan het slot van de bijeenkomst onder langdurig applaus met algemeene stemmen de volgende motie werd aangenomen:

(Zie blz. 126 in dit nummer).

Redenen waarom adressanten tot Uwe Excellentie het eerbiedig verzoek richten, de verwezenlijking van de beide in de motie genoemde punten te willen bevorderen.

ESPERANTO BIJ HET ONDERWIJS.

VERSLAG NATIONAAL CONGRES DEN HAAG.

In de grote zaal van de Haagse Dierentuin heeft op Zaterdag 5 November het aangekondigde Nationaal Congres „Esperanto bij het Onderwijs” plaats gehad. Onze Minister had dit Congres niet belangrijk genoeg geoordeeld om daarvoor de Ridderzaal af te staan. Dat dit een „mis”kenning was, bleek uit 't antwoord van de Nederlandse Esperantisten: een geheel volle Dierentuinzaal. Uit geheel Nederland waren er vertegenwoordigers en als allen die met het doel van dit Congres sympatiseren hadden kunnen komen, was zelfs deze zaal, de grootste die in Den Haag beschikbaar is, te klein geweest.

Ned. Kat. was tesamen gekomen in „Amicitia” en trok als groep door de stad, Vaandel voorop, naar de Dierentuin. Op het Binnenhof had een onverwachte ontmoeting plaats. De Minister waar het om ging moest even op N.K. wachten.

De voorzitter van het organiserende comité, de Heer P. W. Baas uit Amsterdam, heette in 't bijzonder welkom den Heer Snoeck Henkemans, als vertegenwoordiger van het Haagse Gemeentebestuur en den Heer Rienks, raadsadviseur van het Departement van Onderwijs, K. en W. Spreker constateerde met voldoening de geweldige opkomst en sprak de hoop uit dat dit 1e Nationale Congres een stoot zou geven in de richting van het einddoel en dat het in andere landen navolging zou vinden.

Eerste spreker was dr. F. C. Dominicus, leraar aan het Gemeentelijk Lyceum in Den Haag. Deze zette uiteen, dat Esperanto op de scholen geen tydverlies zal zijn maar tijdwinst. Zij die Esperanto hebben geleerd, hebben een beter inzicht in de structuur van een taal en kunnen dus beter talen leren. Ook het inzicht in eigen taal wordt zeer verhelderd. Proeven op Engelse scholen hebben dit voldoende aangetoond.

Officiële lichamen : P.T.T. en Politie en Spoor- en Tramweg-Mijen gaan meer en meer de practische waarde van Esperanto inzien. Het wordt dus tijd dat op de scholen Esperanto wordt aangeleerd. Dat onze tijd ongunstig is erkende spreker, maar we moeten klaar zijn als er betere tijden komen.

De heer C. van Leeuwen, hoofd ener school met de Bijbel te Wijhe, toonde aan dat er in het leerplan van de L.S. genoeg plaats te maken is. Er is veel ballast overboord te werpen. De onderwijs-hernieuwing komt. Dit bewijst o.a. de „Leidraad” van de Hoofdinspecteur bij het L.O. in de 4 noordelijke provincies. Als het onderwijs aangepast wordt aan de praktijk van het leven dan zal op 't leerplan zeker plaats zijn voor Esperanto en Esperanto zal als onderwijsvak op de L.S. zeer veel voordeel opleveren voor de jeugd, ook voor het latere leven.

Prof. Dr. Gerlach Royen, hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Utrecht noemde voorbeelden van taalwonderen. Het record behaalde een zekere Füchs, die 290 talen kon spreken en schrijven. Maar dat zijn er nog geen 3000. De nood van de talenchaos deed in centra van verkeer „mengtalen” ontstaan, waarmee men zich kan behelpen. Het maken van kunsttalen is dan ook een natuurlijk verschijnsel. Er zijn er ongeveer 350, waarvan het overgrote deel slechts het kunstlicht van de studeerkamer zagen.

De heer Th. Thijssen, lid van de 2e Kamer en hoofdbestuurslid van de Bond van Nederlandse Onderwijzers constateert, dat we met de propaganda voor Esperanto zijn vastgelopen. De grote massa zullen we nooit kunnen bereiken. Daarom moet Esperanto op de scholen komen. En als Esperanto voorlopig op de Kweek-scholen zou komen, komt Esperanto vanzelf op de scholen. De

Minister heeft dit afgewezen, zonder commentaar. En toch is het geen kleinigheid die wordt afgewezen. Dat dit Congres mogelijk is door samenwerking van alle richtingen in ons land is verblijdend en bewijst dat Esperanto leeft onder het volk. Esperanto is niet alleen een taal, het is ook een stuk vredeswil en Esperanto op de scholen zal een zegen zijn.

In een slotwoord deelde de voorzitter nog mede dat er 110 brieven van sympathie waren binnengekomen uit meer dan 20 landen en dit op 1 advertentie in de Esperanto pers.

Tot slot werd met algemene stemmen en onder langdurig applaus de volgende resolutie aangenomen.

RESOLUTIE, AANGENOMEN OP HET NATIONAAL CONGRES VOOR ESPERANTO BIJ HET ONDERWIJS.

Het nationaal Congres voor Esperanto bij het Onderwijs, gehouden op 5 November in Den Haag,

gehoord de inleidingen van vertegenwoordigers van belangrijke godsdienstige en politieke volksgroepen,

constateerend de steeds groeiende, en ook in andere landen gevoelde behoefte, aan een wereldhulptaal voor het internationaal verkeer,

overtuigd, dat zulks zonder grote kosten voor de gemeenschap mogelijk is, verzoekt Regeering en Volksvertegenwoordiging

- 1. het Esperanto op te nemen onder de facultatieve vakken, genoemd in artikel 2 van de Lager-Onderwijswet,*
- 2. het Esperanto te doen onderwijzen aan de opleidingsinrichtingen voor toekomstige onderwijzers en onderwijzeressen.*

VAN HET HOOFDBESTUUR.

HOOFDBESTUURSVERGADERING.

Op Zondag 20 Nov. vergaderde het H.B. van „Nederianda Katoliko” te 's-Hertogenbosch. De heeren v. d. Burgt en Westen, beiden ongesteld, waren verhinderd. De penningmeester deelt mede, dat verschillende afdeelingen die met hun contributie in vertraging waren, eenige beterschap getoond hebben. Er bleven echter nog nalatigen. Besloten werd, zoo mogelijk een zomercursus te organiseeren voor R. K. Postambtenaren. Aan de uitnoodiging tot bijwoning der vergadering

op 30 Nov. te Amsterdam, uitgeschreven door het R. K. Werkliedenverbond zullen namens N.K. meerdere H.B.-leden gevolg geven. Deze vergadering is bedoeld ter inleiding eener grootsche actie voor het propageeren der gemeenschapsgeachte, gebaseerd op de beginselen van Sociale Rechtvaardigheid en Naastenliefde, in overeenstemming met de richtlijnen, welke daarvoor door Z. H. Paus Pius XI in zijn encycliciek „Quadragesimo Anno” gegeven zijn.

Ons orgaan zal eerlang van een nieuwe omslag worden voorzien, waarvoor de heer Westen een teekening ontwierp.

Vastgesteld werd, dat de Jaarvergadering in 1939 in den Bosch zal gehouden worden en wel waarschijnlijk op den eersten Zondag in Juni. Alsdan zal „N.K.” haar 30-jarig bestaan feestelijk herdenken.

Het H.B. besloot voorts tot de uitgifte van een studieblad, dat geheel los van het orgaan zal verschijnen.

Het uitblijven der Jaarboekjes van I.K.U.E. werd onder het oog gezien en dienaangaande werden concrete besluiten genomen.

In Januari zal het H.B. opnieuw vergaderen.

AFDEELINGS-LEDENLIJSTEN.

De Secretariaten der Afdelingen worden vriendelijk verzocht een geheel nieuw opgemaakte *ledenlijst in duplo* over het eerste halfjaar 1939 in te zenden aan het bondssecretariaat vóór *10 Januari* e.k.

Aller medewerking wordt verzocht voor een juiste volgorde en vermelding van namen en adressen der Afdelingsleden. Men raadplege hiervoor de circulaire met aanwijzingen en inlichtingen; zoo noodig wordt ze op aanvraag toegezonden.

NIEUWE BONDSUITGAVE.

Met groot genoegen mogen we er van gewag maken, dat na grondige voorbereiding van de Esperanto-Studie-Commissie het Hoofdbestuur in haar vergadering van 20 Nov. j.l. heeft besloten over te gaan tot uitgifte van een *Studieblad*. Dit besluit, waaromtrent men in dit nummer verdere bijzonderheden aantreft, zal in ruime kring met waardeering worden ontvangen, gezien de reeds vaak gedane verzoeken om een *eigen Katholiek Esperanto-Studieblad* van N.K.

Het eerste nummer zal verschijnen op 1 Januari.

De *daad* is thans aan onze afdelingsbesturen, cursusleiders en vooral onze N.K.-Leden. *Werft* abonné's en *abonneert* U er zelf op!

ALGEMEENE JAARVERGADERING EN CONGRES 1939.

Het Hoofdbestuur heeft besloten de Algemeene Jaarvergadering en Congres van onzen Bond te doen plaats hebben op 3 en 4 Juni 1939 te 's-Hertogenbosch. Nadere bijzonderheden zullen spoedig volgen.

Als reeds bekend viert „Nederlanda Katoliko” in 1939 haar 30-jarig bestaan. Ter gelegenheid hiervan zal door het Hoofdbestuur een uitvoerig *Jubileum-Gedenkboek* worden uitgegeven, waarvan de verschijning in Maart 1939 kan worden tegemoet gezien.

NIEUWE RUBRIEK.

Wij hebben bewijzen, dat de Radio-uitzendingen in Esperanto ook onder onze N.K.-leden een uitgebreid gehoor vinden. Dit getuige o.m. het verzoek van zeer vele K.R.O.-luisteraars om een meer regelmatig verschijnen van de Esperanto-rubriek in de Katholieke Radio-Gids. Het was naar aanleiding daarvan, dat de Redactie van de Gids in Februari het Hoofdbestuur verzocht de verzorging van de rubriek te willen behartigen. Het H.B. nam deze taak op zich en met de regelmaat van een klok wordt de rubriek nog steeds verzorgd tot tevredenheid van de Gids-Redactie en ten gerieve van onze N.K.-Leden-abonnié's op de K.R.O.-Gids.

De propagandistische waarde is niet te onderschatten; er is een besliste vooruitgang te constateeren. Meer en meer wordt Esperanto gebruikt in allerlei uitzendingen. Steeds grooter wordt het aantal Stations en omroepen, dat zich voor Esperanto-programma's gaat interesseeren.

Willen we deze langzame, maar zekere vooruitgang van 't Esperanto op dit gebied doen voortduren, dan hebben alle Esperantisten individueel een plicht te vervullen. In een uit het *Lecm*-orgaan overgenomen artikel van S-ro S. S. de Jong in het Maart-No. van N.K. is reeds op suggestieve wijze er op gewezen: . . . na een Esperanto-uitzending te zorgen voor een „schriftelijk applaus” . . . een kort, maar warm bedankje op een geïllustreerde briefkaart, uitgegeven door de Posterijen en verkrijgbaar op elk postkantoor. Men doe dat; men doe zelfs nog iets meer! Men geve ook zijn meening over de uitzending en vrage speciaie aandacht voor katholieke onderwerpen.

Met het doel, interesse te wekken voor Radio en Esperanto, alsmede om onze leden terwille te zijn, heeft het H.B. in overleg met den Redacteur besloten een nieuwe rubriek in 't bondsorgaan te openen.

Moge het „nieuwttje” een goed onthaal vinden.

„ESPERO KATOLIKO“.

Aan de abonné's van E.K. moeten we tot onzen spijt mededeelen, dat omtrent de oorzaak van vertraagde verschijning van E.K. ons niets bekend is. Een vraag dienaangaande aan de Administratie van E.K. te Brno bleef onbeantwoord.

EEN NIEUWE BONDS-DIENST.

In de H.B. Vergadering van 11 Sept. j.l. werd ons medelid. S-ro van Gasteren te Amersfoort, belast met de propaganda onder de georganiseerde R.K. Arbeiders. Reeds dadelijk toog S-ro van Gasteren aan het werk. Uit zijn rapport halen we aan, dat het algemeen leidinggevend Katholiek weekblad „Herstel“ diverse artikelen heeft opgenomen, die blijkens verzoeken om meerdere inlichtingen over de Katholieke Esperanto-beweging, niet zonder succes zijn geweest. Ook in „De Volkskrant“ zijn propaganda-artikelen opgenomen met als gevolg, dat naast een nieuwtjes- rubriek, ook een beginners- en een vervolgcursus loopt. Aan ruim 200 diocesane en plaatselijke standsorganisaties werd verzonden een uitvoerige circulaire met suggesties en wenken voor Esperanto-onderwijs, op te richten N.K.-arbeidersafdeelingen, enz.

Voorwaar eenige mooie successen en het bewijs van groote activiteit. Tevens wederom een bewijs, wat georganiseerde actie vermag.

BONDSSECRETARIS.

JAARBOEKEN VAN I.K.U.E.

In een vorig nummer deelden wij mede, dat de jaarlijks van I.K.U.E. in de tweede helft van November konden worden verwacht. Wij baseerden daarbij op een zeer positieve toezegging van den I.K.U.E.-secretaris den heer Berka. Thans eind November moeten wij vaststellen, dat de heer Berka zijn toezegging niet gestand heeft gedaan. Het H.B. van „Nederlanda Katoliko“, dat op 20 Nov. te 's-Hertogenbosch bijeenkwam, besloot niet slechts te protesteeren bij den secretaris, doch alle Hoofdbestuursleden van I.K.U.E. op de hoogte te brengen van het niet verzenden der jaarboeken door den secretaris, zulks in strijd met een duidelijk besluit, in Ljublana door de Alg. Verg. van I.K.U.E. genomen. Aangezien wij vanzelfsprekend geen jaarboeken „1938“ in 1939 wenschen te ontvangen, heeft het H.B. van N.K. thans scherp geformuleerde eischen gesteld.

Op 25 November ontvingen wij echter bericht van den heer Berka, dat de jaarboeken naar Nederland zijn verzonden, zoodat de leden van N.K. deze thans spoedig kunnen verwachten.

STUDIEBLAD.

De Commissie voor Onderwijsaangelegenheden, voor d it doel op de laatste Alg. Vergadering te Breda aangevuld met enige leden, heeft haar voorbereidende werkzaamheden beëindigd. Ze heeft een plan tot oprichting en exploitatie bij het Hoofdbestuur ingediend, hetwelk met grote steun van het Hoofdbestuur is goedgekeurd op de laatste H.B.-verg. van 20 Nov. te Den Bosch. Als Redacteur-secretaris zal optreden dhr. P. G. Brand, Raadwijk 2 bis A, te Utrecht. Tot deze wende men zich over de inhoud, medewerking enz. Tot redactie-leden zijn benoemd de heren Ch. Schijf te Haarlem ; B. F. Roobeek te Gouda ; H. Lommers te Breda. De heer J. J. Filott zal in het Studieblad zijn A-rubriek voortzetten evenals Frater Wigb. van Zon zijn B-rubriek. Verschillende medewerkers zullen nog worden aangezocht.

Per jaar zullen verschijnen 12 nummers à 16 pagina's met een omslag. De verzending wordt zodanig geregeld, dat in de maanden Juli en Augustus geen nummer verschijnt, dus ongeveer om de 3 weken. Zolang nog geen vaste basis omtrent aantal abonneés verkregen is zal stencilwerk geleverd worden. Het ligt in de bedoeling tot drukwerk te komen.

Op 1 Jan. a.s. zal het eerste nummer verschijnen, dat ter kennisname aan de afdelingen in enkele exemplaren zal worden toegezonden. De afdelingsleden kunnen dus inzage verzoeken aan de afd. secretaris. De verspreide leden kunnen een gratis proefnummer rechtstreeks aanvragen bij de red. secr. bovengemeld.

De abonnementsprijs is zo laag mogelijk gehouden, nl. 50 cent per jaar, dus nog geen cent per week !!!

Opgaven van abonnementen alsook correspondentie hierover bij den administrateur :

L. G. C. DE JONG,
Postrekening 252792 Langeweg, Roelofarendsveen.

INTERNACIA KATOLIKA INFORMEJO.

Van de 1-cents-actie ontvangen: Tilburg 0,42 gld; Schiedam 1,85 gld; Maastricht 1 gld; Volendam 2,43 gld; P.D.K.E. Den Haag 6,30 gld; Lamswaarde 1,35 gld; Utrecht 1,40 gld; Oisterwijk 1,25 gld; Alkmaar 1,50 gld; Bergen op Zoom 11,90 gld; Dordrecht 4,30; Beverwijk 2 gld; I.P.K.A. Den Haag 14,29 gld.

De tentoonstelling te Amsterdam bracht 0,29 gld op; de propaganda-avond te 's-Bosch 2,05 gld; de streekdag te Volendam 6,57 gld; de tentoonstelling te Hilversum 0,90 gld; de Spreekbeurt van Fr. Wigbertus te Utrecht 2,07 gld.

Nog ontvangen: C. W. v. d. B. te U. 0,25 gld; H. F. P. te 's-G. 2 gld; fr. D. te O. 5 gld; A. v. d. V. te 's-B. 5 gld; M. A. te B. 5 gld; N. C. P. te O. 2,50 gld; I. D. te A. 2 gld; F.P. v. V. te T-in 't W. 2,50 gld.

Aan allen hartelijk dank! Ma' ik met dat korte maar welgemeende woord volstaan, want ik zit op het ogenblik tot over de oren in het werk.

Fr. M. MONULFUS, I.K.I.-Secretaris.

GOUDEN FEEST FRATER MONULFUS.

Het gouden feest van frater Monulfus is op schitterende wijze gevierd. Ofschoon het Fratershuis, waarvan frater Monulfus Directeur is nog slechts een goed jaar in de nieuwe Vliert-parochie is gevestigd, bleek op 13 November overduidelijk, dat frater Monulfus reeds een bekende en beminde figuur was geworden in zijn naaste omgeving. Bij de receptie liep het dan ook storm in den meest letterlijken zin. Vele notabelen gaven van hun belangstelling blijk. Mgr. Diepen, die de H. Mis van dankbaarheid in de parochiekerk van het H. Sacrament had bijgewoond, verscheen ook ter receptie. Daar was ook pastoor Eras, de Geestel. Adv. van „N.K.“, alsmede de bonds-president. De laatste herinnerde in zijn toespraak ook aan de Radio-rede die de heer Heilker op den vooravond van dit feest tot den jubilaris gehouden had. Vanzelfsprekend verscheen ook een deputatie van „Dukurba Stelo“ ter receptie. Het aantal ingekomen schriftelijke gelukwensen was ontelbaar.

Aan degenen die bijdroegen voor het feestgeschenk van „N. K.“ voor den gouden jubilaris zij hierbij dank gebracht.

De feestgave is den jubilaris aangeboden.

H. D.

UIT DE AFDELINGEN.

'S-HERTOGENBOSCH.

„Dukurba stelo“ organiseert twee cursussen! Een voor beginners en een voor meer gevorderden. Beide cursussen zijn samengesteld na een propagandavergadering half October, waar de heeren N. Hoen en H. Damen als sprekers optreden.

THORN (L.).

In de tweede helft van October werd hier een Esperantocursus georganiseerd onder leiding van den heer A. J. Geenen uit Horn. Het aantal cursisten bedraagt 15, w.o. den Weleerw. Heer Kapelaan. Na afloop van den cursus zal een club worden opgericht.

BEEGDEN (L.).

Momenteel wordt hier door S. ro. A. J. Geenen uit Horn een Esperantocursus gegeven, waaraan een 14-tal cursisten, o.a. den Welcerw. Heer Kapelaan deelnemen. De bedoeling is om na afloop der cursus ook hier een N.K.-afdeeling te stichten.

NIJMEGEN.

„Stelo de l'Maro” hield op 15 Oct. een propaganda-feestavond, waar Sro. Roland Dupuis een proefles gaf volgens de directe methode, voor een stampvolle zaal. Een twintigtal cursisten is het resultaat van deze zeer goed geslaagde avond.

AL LA ABONANTOJ DE „ESPERO KATOLIKA”.

1. La abonprezon por la nova jarkolekto oni sendu ne al *mi*, sed al S-ro J. J. Filott, Willemstraat 91, HEERLEN.
La numero de lia Poŝtkonto estas: 121449.
2. Ankaŭ eventualajn plendojn pri nerugula ricevo, adresŝanĝojn, ktp. oni sendu *nur* al suprenomita adreso.
3. La malfrua apero de la oktobra numero verŝajne estas kaŭzita de la politikaj okazintaĵoj en ĈEĤOSLOVAKUJO. S-ro Berka estis eĉ mobilizita. Oni do havu iom da pacienco.

FRATER WIGBERTUS VAN ZON.

UIT DE ESPERANTO BEWEGING.

DENASKA ESPERANTISTARO.

Nove fondita entrepreno, kiu celas organizi la edukon de infanoj, tiel ke ili iĝu „laŭnaturaj Esp. istoj”, havante Esperanton paralele kun la nacia lingvo.

D. E. ĉiuloke serĉas „*onklinon*”, kiu kvazaŭ baptopatrino instigos kaj helpos la gepatrojn eduki la infanojn kiel dulingvulojn. La estraro loĝas en Parizo, Londono, Svedujo kaj Hongarujo.

Do: Post Esperanto en la lernejon, Esperanto en la familion.

NEUTRALE ESPERANTO-CURSUSSEN.

Z. H. Em. de Bisschop van 's-Hertogenbosch schrijft in de St. Jkl. :

Aangezien is gebleken, dat er onder de katholieke beoefenaars van het Esperanto, reclame wordt gemaakt voor deelname aan Esperanto-cursussen, uitgaande van het neutrale Cseh-Instituut in Den Haag, waarbij men à priori alle bezwaren, die van katholieke zijde tegen deze neutrale cursussen zouden kunnen worden ingebracht, tracht te ontzenuwen door te zeggen dat deze cursussen worden gegeven door een katholiek priester „Pastor Cseh”, zoo zien Wij Ons genoodzaakt den katholieken beoefenaars dringend af te raden om aan de Esperantocursussen van voormeld instituut deel te nemen.

RADIO-NOVAĴOJ.

Nova rubriko en nia ligorgano ! Ĉu oni ĝin ŝatos? Ni esperu. Tamen certe estas, ke pluraj esprimis jam deziron publikigi pli malpli gravajn aktualaĵojn pri Esperanto en Radio-regionoj. La deziroj estas tre diversaj, kaj ne ĉiuj estas plenumebaj en la nuna stato de sobra akcepto de Esperanto-programoj. Ankaŭ ni atentigu, ke ĉi tiu rubriko NE enhavos programon de Esperanto-elsendoj. Por tio oni rigardu la koncernan rubrikon en la „Katholieke Radio-Gids”. Ĉiusemajne oni povas trovi en ĝi Esperanto-elsendojn de aŭdeblaj stacioj. Al peto niaflanke pligrandigi la rubrikon, la K. R. O. Redakcio respondis, ke „provizore” tio ankoraŭ ne estas ebla. Tio decidigis nin proponi al la ĉefestraro „dividi” la taskojn, nome: la K. R. O. Gids enhavu la programon de elsendoj kaj nia ligorgano enhavu la aktualaĵojn, kiuj povas esti pli malpli interesaj por niaj N.K.-anoj. Interkonsente kun la organ-redaktoro la propono trovis bonan akcepton kaj jen... la nova rubriko! Ĝi informos pri ĉio aktuala kaj sciinda, kio povas interesigi niajn membroj-Radio-aŭskultantojn kaj eĉ niajn membroj-neposedantojn de Radio-aparato. Esperante tiamaniere servi multam N.K.-anojn, ni petas atenton por jenaj novaĵoj.

ZAMENHOF-MEMORIGO. La E. R. B. en Bruselo sukcesis interesigi la oficialan Belgan „Instituto Nacia por Radiofono” (N. I. R.) por Esperanto-elsendo, disaŭdigota la 14-an de Decembro, vespere je la 6.40 ĝis 7.10h. La programo estos jena: kvinminuta prelego pri Zamenhof kaj Esperanto, deklamaĵoj; dekkvin-minuta ĥorkantado en Esperanto.

La iniciantoj petas sendi al: N. I. R., Eug. Flageyplaats, Brusel, kelkajn dankvortojn.

La elsendo okazos per Brussel II, ondolongo 321,9 m.

RADIO-EIREANN. Dank' al laboro de Irlandaj I.K.U.E.-anoj la Direkcio de Radio-Eireann depost Februaro enkondukis serion da monataj prelegoj en Esperanto, kiuj regule okazis la unuan dimanĉon de ĉiu monato vespere je la 7.35 h. Oni nun sciigis nin, ke la Direkcio daŭrigos la kutimajn elsendojn kaj eĉ pristudas la eblon okazigi elsendojn ankaŭ ĉiun trian mardon ekde decembro, kondiĉe tamen, ke evidentiĝu sufiĉa intereso por tio.

Por akceli favoran decidon, ni instigas sendi multajn petojn, per kiuj oni grave subtenos la laboron de niaj Irlandaj samkredanoj. Skribu senprokraste al: la Direkcio de Radio Stacio Eireann en DUBLIN (Irlando).

RADIO-PROGRAMO EN ESPERANTO. La monataj programoj de la Itala mallongonda Stacio 2 R. O. (25.4 m.) jam delonge krom en Itala aperis ankaŭ en aliaj lingvoj. Antaŭ ne-longe la Direkcio konsideris la proponon pri Esperantlingva eldono, se almenaŭ 1000 petoj ensendiĝus. Dume la Novembra programbroŝuro jam aperis en Esperanto kaj estas senpage ricevebla. Do oni petu alsendon de la Decembra kaj pluaj programbroŝuroj en Esperanto al ĉi suba adreso:

Radio-Stacio 2 R. O., Esperanto-voĉo, Via Montella 5, ROMA (Italujo).

SUDA AFRIKO. Radio Stacio Johannesburg fine de Julio elsendis interesan prelegon pri : Esperanto, lingvo de la estonteco. La sama Stacio donis 8 radioelsendojn en Esperanto en Oktobro kaj Novembro.

RADIO PARIS. Dum la 9 pasintaj monatoj ĉi tiu stacio prizorgis la elsendon de 32 teatraĵoj en Esperanto, inter kiuj 4 verkitaĵoj en E., la aliaj estis tradukitaĵoj el franca, angla, finlanda, hispana, japana kaj rusa lingvoj.

WAAROM DE WERELD BEEFDE.

Het is moeilijk door middel van een tolk te spreken, verklaarde de Britse Minister Chamberlain voor 't Engelse Parlement. En omdat ik niet zeker was, dat hetgeen ik zeggen zou, steeds goed zou worden begrepen en opgevat door hem (Hitler) meende ik beter te doen me terug te trekken om mijn antwoord op schrift te stellen en dit hem ter hand te stellen vóór de hervatting van de besprekingen. — En de hele wereld dacht al dat de onderhandelingen waren afgebroken en leefde in oorlogsvrees.

De wereld beefde omdat 2 mensen elkaar niet konden verstaan.

Esperanto zou toch ook wel nuttig zijn voor diplomaten, zelfs voor diplomaten van landen met een z.g. wereldtaal als 't Engels.

BR.

BINNEN- EN BUITENLANDS ESPERANTONIEUWS.

ESPERANTO OP DE SCHOLEN.

NEDERLAND.

Op verscheidene scholen te *Amsterdam* wordt buiten de lesrooster Esperanto onderwezen. Het oprichten van deze cursussen gebeurde meestal op aandringen van oudercommissie's, die werden bewerkt met circulaires, rapporten of een propaganda-bijeenkomst. Het is door het werken van de Fed. van Arb. Esp. dat dit resultaat bereikt werd.

FRANKRIJK.

In een circulaire (11 Oct. 1938) richt de Franse Minister van Opvoeding, Jean Zay, zich tot rectoren van lycea, gymnasia, college's en technische scholen en deelt mede dat E. als facultatief vak wordt opgenomen in deze onderwijsinrichtingen. Beweegreden voor deze invoering is het feit dat E. heden en in de toekomst nog meer, de internationale betrekkingen uitermate vergemakkelijkt. De Franse Minister achtte het daarom wenselijk de studie van deze wereldtaal officieel te bevorderen.

HONGARIJE.

In Augustus werden in de „Universiteit voor de Wetenschappen" te Debrecen in Hongarije lezingen in zes talen gehouden over moderne literatuur, geschiedenis, pedagogie, filosofie en natuurwetenschappen. De taallessen maken het leren van Frans, Engels, Duits, Italiaans en Esperanto mogelijk.

ENGELAND.

Op het internationale Esperanto-congres, dat kort geleden in Londen werd gehouden, liet de N.U.W.T. (National Union of Women Teachers) zich vertegenwoordigen door Miss Amy Waite uit Birmingham.

Vertegenwoordigers van elk van de dertig aanwezige naties brachten een begroeting aan het congres. Miss Waite begroette het congres uit naam van de Union en verzekerde, dat de wereldvrede, een essentiël kenmerk van ware opvoeding, een belangrijk deel is van de politiek van de Union. Wij geven dus aan Esperanto onze hartelijke steun en het doet ons genoegen te kunnen vermelden, dat vele van onze leden nu Esperanto onderwijzen in de scholen.

AMERIKA.

In de Hoogere Handelsschool van Rio de Janeiro, die meer dan 1000 leerlingen telt, werd dezer dagen op plechtige wijze een Esperantocursus geopend, die geleid zal worden door Prof. E. Backheuser. Na de rede van Prof. Backheuser spraken de Heren Dr. Mario Brito, directeur van het departement van onderwijs en de directeur van de school.

ESPERANTO IN DE PERS.

In het Novembernummer van N.K. werd de vraag gesteld of er nog meer couranten en/of tijdschriften bekend waren, behalve de daarin genoemde, die Esperanto opnemen. Hier volgen er nog een paar.

„*De Kandelaar*”, Katholiek Weekblad voor Noord en Zuid heeft sedert 5 Nov. een vaste Esperanto-rubriek ingelast, welke verzorgd wordt door A. J. Geenen.

„*De Nieuwe Koerier*”, te Roermond, Dagblad voor Limburg

en Oostelijk Noord-Brabant, vermeldt geregeld Esperantonieuws, niet alleen van de Roermondse afdeling, maar ook van de talrijke andere Limburgse clubs.

„Mooi Limburg”, het Zondagsblad van „De Nieuwe Koerier” heeft ook een vaste 14-daagse Esperanto-rubriek.

Ook de Fed. van Arb. Esp. meldde zich „Present” en zondt „De Vorderingen van het Esp.” waar op bldz. 13 vermeld wordt: Reeds twee jaar lang verschijnt in alle bladen van de Arbeiderspers vrij regelmatig tweemaal per week een „Esperanto Kolono”, waarin E. nieuws uit de gehele wereld. Naast de bladen van de Arbeiderspers worden genoemd „Dagblad van Rotterdam”, „Leeuwarder Crt.”, „Leeuwarder Nbl.”, „Haagse Post”, „Rusland van heden”, „De Proletarische Vrouw”, „De Metaalbewerker”, „De Fabrieksarbeider”, die min of meer regelmatig een E. rubriek bevatten.

ANDER NIEUWS.

NEDERLAND.

In Den Haag wordt een Esperantocursus gegeven aan politieagenten. Er zijn 56 deelnemers. Het comité hierondergenoemd zal ook conducteurs e.d., die het grote publiek van dienst zijn aansporen en helpen om E. te leren.

In Den Haag werd opgericht het „Nederlands Comité voor de praktische toepassing van Esperanto”. Aan de bespreking namen deel de burgemeester Mr. S. J. R. de Monchy, ir. M. H. Damme, dir. gen. van de P.T.T., enkele vertegenwoordigers van het bedrijfswezen, de heer Andreo Cseh en Mevr. J. Isbrücker. Het comité zal Nederlanders naar 't buitenland zenden om in 't E. voordrachten over ons land te houden. Er zal actie worden gevoerd om in Nederl. hotels personeel aan te stellen, dat E. spreekt. Nederlandse firma's zullen worden verzocht reclame te maken in 't Esperanto.

FRANKRIJK.

De Directeuren van de Franse P.T.T. hebben toegestaan bij de loketten een kaart op te hangen, waarop de uren vermeld zijn, dat een Esp. ambtenaar dienst doet.

Aan het Hoofdpostkantoor te Parijs kan een Esperantist terecht dagelijks van 9-12 en 15-18 uur.

ENGELAND.

Wij ontvingen van de Openbare Leeszaal in Manchester een catalogus van de boeken, die deze bibliotheek bevat, geschreven in of over Esperanto. In deze catalogus, die ons toegezonden werd met een begeleidend schrijven in Esperanto, komen de titels voor van ongeveer 200 boeken.

HONGARIJE.

Wij ontvingen van de Hongaarsche Academie van Wetenschappen een brochure, inhoudende een oproep aan alle academici van de beschaafde wereld, over de huidige politieke toestand van Hongarije. Deze brochure was geheel in Esperanto gesteld en ging vergezeld van een geïllustreerde folder, die deze toestanden duidelijk uiteenzet aan de hand van de afbeeldingen. Ook deze was geheel in Esperanto.

FINLAND.

De administratie voor de Finse staatsspoor heeft officiëel goedgekeurd, dat in de stations van alle belangrijke steden en dorpen een affiche wordt opgehangen, waarop een verklaring over Esperanto en adressen voor onderwijs en organisatie. De verzending van deze affiches verzorgde het reclamebureau van de Finse spoorwegen, officiëel en gratis.

AMERIKA.

Voor de eerste Internat. Filatisten Tentoonstelling „Brapex” is een mooie geïllustreerde brochure uitgegeven tot een bezoek uitnodigend in zes talen, waaronder Esperanto.

NIA JUNULARO.

HELP ONS OVER HET DODE PUNT !

Er zit weinig tempo in onze onderhandelingen met de jeugdorganisatie. Er zit weinig tempo in de hele Esperanto propaganda onder de jeugd. „Wenig tempo”, het is zelfs zacht uitgedrukt. Het lijkt er meer op, dat we op een dood punt staan. Mijn pogingen bij de Interdiocesane Jeugdcommissie zijn zonder onmiddellijk gevolg gebleven en ik zie niet direct een nieuwe kans. Was er niet dat prachtige werken in „De Kruisvaart” beweging, ik zou er moedeloos onder worden. Maar nu....

Wat in Haarlem kan, kan ook in de andere bisdommen, wat bij de Kruisvaart kan, kan ook bij de andere jeugdorganisaties. En als het kan, dan moet het ook. Aanpakken! Grijp mee het vlieg wiel, we moeten over het dode punt heen! Trekken, duwen! Ho, ho, gelijk! en dezelfde kant uit! Anders is het verloren moeite. Dezelfde kant uit! en gelijk! Zonder goede samenwerking komen we er niet. Aanpakken! Ieder zoek zijn plaatsje en houde zich gereed. Wanneer dadelijk het sein gegeven wordt, dan rukken we dezelfde kant uit. 't Kan, 't moet!

Jammer, dat ik niet zien kan wààr *U* staat en wáàr de andere toegeschoten werkwilligen. *Schrijf* U me even: klaar voor de Jonge Wacht, voor de Verkenners, voor K.J.C. of K.J.M. of K.J.V. of K.J.M.V. of voor welke andere spaak in het grote wiel

dan ook. Wie reeds met mij gecorrespondeerd heeft, heb ik al genoteerd, op hen reken ik nu al. Maar al die anderen: even schrijven, dan weet ik zo ongeveer in welke richting en wanneer we de beslissende ruk geven zullen. Het tiental namen van mijn lijstje moet een duizendtal worden. Vooruit, spring op, pak aan. Laat 1939 een jeugdjaar worden. Deze week verwacht ik uw bericht.

L. WEIJTS, Fabianusstr. 45, Apeldoorn.

ENSENDITAĴO.

LIMBURG HET WEESKIND.

In de grootste zaal van Den Haag werd op Zaterdag 5 November een meeting gehouden, welke zeer speciaal de aandacht van onderwijzers(essen) al of niet Esperantisten vroeg, daar het hier ging om de facultatieve invoering van het Esperanto op de Lagere- en Kweekscholen.

In „Nederlanda Katoliko” (No. 6 Nov. '38) werd namens het bureau „Esperanto bij het Onderwijs” aangedrongen op een deelname en masse, daar het vullen der zaal als een „eerekwestie” werd beschouwd. Ook namens N.K. werd in een voorgaand artikeltje een aansporing gericht tot de N.K.-leden om aan deze manifestatie in zoo groot mogelijke getale deel te nemen. Wel, men kan tevreden zijn! De zaal was vol en het congres is prachtig geslaagd!

Echter, de heeren organisatoren schijnen vergeten te hebben, dat indien zij een massale opkomst wenschen, zij ook rekening hebben te houden met *alle* deelen des lands! Welnu, dat is hier *niet* gebeurd! Het aanvangsuur was n.l. *zóó vroeg* gesteld, dat b.v. de Limburgsche onderwijzers en onderwijzeressen *onmogelijk* op dat tijdstip in Den Haag konden zijn en men mag toch wel aannemen, dat het organiseerend bureau op de hoogte is van het feit, dat de meeste scholen 's Zaterdags niet *vóór* 12 uur sluiten.

Waarom het aanvangsuur niet *zóódanig* gesteld dat ieder Esperantist, onverschillig waar hij woont *op tijd* in Den Haag zou kunnen zijn?

Indien het congres b.v. van 5—7 uur in plaats van 3—5 gehouden was, had ieder Esperantist er aan deel kunnen nemen en bestond er na afloop nog *alle gelegenheid* om naar huis terug te keeren.

Ook in de afgelegen provincie(s) waren de interessenten voor dit congres en voor het behandelde onderwerp *talrijk!!* Het is dan ook *erg jammer*, dat het bovenstaande over het hoofd is gezien en het zal *zéér* op prijs gesteld worden, als wij Lim-

burgers, die er toch ook bijhooren, in den vervolge niet meer zoo stiefkinderlijk behandeld worden.

A. J. GEENEN, Horn.

Het is jammer dat vele Limburgers e.a. niet tegenwoordig konden zijn op dit „vroege” aanvangsuur. Dit zal wel zo gesteld zijn omdat het voor de uitgenodigde officiële personen 't beste uur was. Het is echter verheugend dat er nog veel meer geïnteresseerden blijken te zijn geweest. Meer dan de grote Dierentuinzal kon bevatten. En het is ter constatering van dit feit, dat we het „stiefkind” hier 't woord gaven.

RED.

HET EXAMEN VOOR DIPLOMA B.

Met den heer A. F. Leideritz Jr. zijn we het volkomen eens, dat het spraakkunstig gedeelte van het Esperanto-examen B. en dit vooral in verband met de Nederlandse taal, dient verzwaaard of beter dient gewijzigd te worden. Het B-diploma moet garanderen, dat men het Esperanto aan Nederlanders, die de eigenaardigheden van hun eigen taal niet voldoende zien, kan onderwijzen. Dit is zelfs van meer gewicht, dan dat men op een examen teksten uit 't Nederlands vertaalt, waaraan erkende Nederlandse Esperantisten zelf, laten we het eens gewoon zeggen, een „flinke klui” hebben.

Daarom moet ons advies luiden: verzwaar de exameneisen voor spraakkunst, maar stel de spitsvondigheid van den candidaat niet zo zwaar op de proef, dat zijn Esperanto-tekst te veel te lijden krijgt.

't Is jammer, dat men het opstel heeft laten vervallen. Dit onderdeel immers zou kunnen uitwijzen of men de taal „mooi” gebruiken kan. Wordt dit „mooie” verwaarloost, dan gaat het internationale van 't Esperanto verloren.

Daartoe is o.i. nodig, dat men geen tekst kiest, waarin te veel twijfelgevallen voorkomen, die door goede Esperantisten nog niet zijn opgelost, maar vooral een tekst, waarin woordenkennis en vertaalstijl moeten kunnen gedemonstreerd worden.

Wil men om practische redenen niet tot het opstel terug, dan heeft men tenminste in dit opzicht enig houvast.

Een kakografie bevatte dan ook alleen duidelijk waarneembare fouten. Zo mogelijk voere men in een stukje: „Hoe kan ik het mooier zeggen?”

Wanneer we 't dan eens zijn, dat de spraakkunstige kennis beter onderzocht moet worden, dan geldt dat voor het mondeling gedeelte en spaar men den candidaten vertalingspuzzles, waarvoor, naar we na lange jaren gebruik kunnen constateren, noch de spraakkunst van Heilker, noch b.v. „Tra la labirinto de la Esperanto-gramatiko”, noch welke andere Esperanto-spraak-kunst in grensgevallen enige hulp biedt.

H. F. ROOBEEK, Gouda.

KATHOLIEKE RADIO OMROEP, HILVERSUM (Nederlando).

La elsendoj okazadas je DIMANĈO, vespere 22.40 horo (Greenwich-tempo). Ondolongo: 1875 metroj.

4 Decembro: Paroĥestro Hub. Eras. Vught.

Temo: Advento kaj Kristnasko.

18 Decembro: P. Heilker, Hoofddorp.

Temo: Paĝoj el mia vivlibro.

Plue: la kutimaj dusemajnaj elsendoj je sabato, posttagmeze 17.10 horo: Komunikoj en Esperanto de P. Heilker, Hoofddorp. 3-17-an Dec. k.t.p.

POR AMUZO.

Respondoj de la Cerboekzerĉajdemandoj.

1. Girafo! Ĉar tiu havas ĉiam sian kolegon ĉe si. 2. *Temperaturo*. 3. *Haringo*.

Ciferenigmo kun premio.

1	konsonanto
1 7 4	prefikso
1 7 2 . 2	eksperimento
3 7 . 1 4 7 2	kolekto de sekcioj
3 . 7 . 4 5 . . 2	lando en Eŭropo
1 7 2 1 4 . 4 5 . 2 5devas fari ĉiu Esperantisto
6 2 . . 4 . 4 7 2	arĥeo
6 . . 5 4 . 2	fiksita signo
1 . . 7 2	pulvoro
1 2 7	prepozicio
5	konsonanto

Plenigu. Samaj ciferoj anstataŭas samsonajn literojn. La meza horizontala vorto estas la meza vertikala.

(A. OOSTVEEN, Sassenheim).

Solvojn sendu al la redaktoro, antaŭ la 15a de decembro. (Afrankante per porinfanoj markoj, vi samtempe subtenas bonan celon)

Van de Redactie.

Dit nummer staat in 't teken: E. bij het Onderwijs. Wegens overvloed van copy moesten enkele artikelen achterwege blijven. Ook de Taalrubrieken.